

ب - حداقل ۳ سال سابقه کار قضایی برای رسیدگی به پرونده‌ها در دادسراهای شهرستان و ۵ سال در دادسراهای مرکز استان؛

ت - حداقل ۳ سال سابقه دادرسی برای رسیدگی به پرونده‌ها در دادگاه‌های کیفری دو و بخش و ۱۰ سال در دادرسی در دادگاه‌های کیفری یک و انقلاب؛

ث - حداقل دو سال سابقه قضایی در واحدهای اجرای احکام کیفری تخصصی؛

ج - داشتن مدرک کارشناسی ارشد در یکی از گرایش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی، حقوق عمومی، حقوق ثبت اسناد و املاک، حقوق مالی، حقوق اقتصادی، حقوق اسناد و قراردادهای تجاری و حقوق تجارت بین‌الملل یا دارای تألیفات معتبر در قالب کتاب و مقالات علمی پژوهشی در حوزه‌های موضوع آیین‌نامه؛

تبصره - قضات مشمول آیین‌نامه نباید محکومیت قطعی به مجازات‌های انتظامی درجه ۶ و بالاتر در سه سال اخیر داشته باشند.

ماده ۶- احراز شرایط موضوع مواد ۴ و ۵ آیین‌نامه پس از کسب نظر معاونت بر عهده کمیسیون نقل و انتقال قضات می‌باشد.

فصل سوم - آموزش

ماده ۷- قضات شعب تخصصی باید آموزش‌های موضوع ماده (۱۰) و حسب مورد آموزش‌های مذکور در ماده (۱۲) و تبصره آن را در بدو زمان تصدی سپری نمایند و در طول دوره خدمت در این شعب از آموزش‌های موضوع ماده (۱۴) بهره‌مند شوند.

ماده ۸- پس از گذراندن دوره‌های آموزشی منطبق با سرفصل‌های این فصل، گواهی اتمام دوره توسط معاونت صادر می‌شود. معاونت تدابیر لازم برای برگزاری دوره‌های تخصصی موضوع آیین‌نامه را مستمراً فراهم می‌کند.

ماده ۹- محتوای آموزش‌های تخصصی موضوع آیین‌نامه توسط معاونت با همکاری کارگروهی متشکل از نمایندگان علمی معاونت، سازمان بازرسی کل کشور، پژوهشگاه قوه قضاییه و دبیرخانه مرجع ملی کنوانسیون مبارزه با فساد بر محور سرفصل‌های عمومی و اختصاصی تهیه و به صورت سالانه به‌روزرسانی می‌شود.

تبصره - معاونت می‌تواند برای تهیه محتوای آموزشی از ظرفیت دیگر دستگاه‌های نظارتی مانند دیوان محاسبات کشور، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مراکز علمی و پژوهشی مرتبط دعوت به همکاری نماید.

ماده ۱۰- سرفصل‌های عمومی مشترک برای قضات رسیدگی‌کننده به جرایم موضوع آیین‌نامه در دادسرا و دادگاه از قبیل زیر می‌باشد:

الف - مفهوم فساد، انواع فساد، حدود و ثغور فساد؛

ب - آشنایی با روش‌های پیشگیری از فساد؛ تشخیص مصادیق تعارض منافع و عدم شفافیت و راهکارهای مقابله با آن؛

پ - آشنایی با نحوه به کارگیری سامانه‌های مرتبط با مقابله با فساد؛

ت - شیوه‌های به کارگیری ظرفیت نهادهای مردمی و جلب مشارکت عمومی در مقابله با فساد؛

ث - آشنایی با رویه‌های قضایی مطلوب داخلی و فراملی در جرایم فساد؛

ج - آشنایی با مشارکت، معاونت و سببیت در جرایم سازمان‌یافته فساد.

ماده ۱۱- سرفصل‌های اختصاصی برای قضات رسیدگی‌کننده به جرایم موضوع آیین‌نامه در دادسرا از قبیل زیر می‌باشد:

الف - قوانین و مقررات و رویه‌های صیانت از حقوق عامه در مقابله با فساد؛

ب - بهره‌گیری از سازکارهای پیشگیرانه در مقابله با فساد از جمله مدیریت تعارض منافع و ارتقا شفافیت؛

پ - سازکارهای فنی کشف و تعقیب و تحقیق در جرایم فساد؛

ت - شیوه‌های حمایت از افشاگران، گزارش‌گران و شهود و قربانیان جرایم فساد؛

ث - قوانین و مقررات داخلی مرتبط با فساد و حدود صلاحیت ضابطان خاص و عام مربوط؛

ج - نحوه همکاری‌های قضایی بین‌المللی و درخواست‌های معاضدت قضایی، شناسایی و اجرای احکام خارجی.

ماده ۱۲- سرفصل‌های اختصاصی برای قضات رسیدگی‌کننده به جرایم موضوع آیین‌نامه در دادگاه از قبیل زیر می‌باشد:

الف - سازکارهای تعیین تکلیف عواید ناشی از جرایم فساد؛

ب - نحوه جبران خسارت قربانیان جرایم فساد؛

پ - تبیین و شناخت قواعد حاکم بر مرور زمان در جرایم فساد در پرونده‌های فراملی؛

ت - معیارها و الگوهای جا به جایی بار اثبات قرائن و امارات در جرایم فساد؛

ث - انواع جرایم قانونی مرتبط با فساد، دلایل، قرائن و امارات اثباتی آن و محرومیت‌ها و مجازات‌های قانونی و اشخاص مشمول محرومیت موصوف؛

ج - سازکارهای استرداد فراملی اموال و عواید ناشی از جرایم فساد.

تبصره - علاوه بر سرفصل‌های فوق، معاونت، نسبت به طراحی، برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی حضوری یا غیرحضوری برای دانش‌های بین‌رشته‌ای قضات رسیدگی‌کننده به پرونده‌های موضوع آیین‌نامه، از قبیل آشنایی با حقوق مالیاتی، گمرکی، پولی و بانکی، معادن، بازار سرمایه، اراضی، محیط‌زیست، غذا و دارو و معاملات دولتی متناسب با حدود صلاحیت شعب تخصصی موضوع آیین‌نامه اقدام می‌نماید.

ماده ۱۳- سازکارهای آموزش شامل بازدهای زمانی آموزش‌های ادواری، نحوه اعطای گواهی‌های آموزشی، تعیین حداقل ساعات آموزشی و پایش کفایت و کارآمدی آموزش از وظایف معاونت می‌باشد.

ماده ۱۴- معاونت با همکاری پژوهشگاه قوه قضاییه، دانشگاه علوم قضایی و دبیرخانه مرجع ملی کنوانسیون مبارزه با فساد نسبت به طراحی دوره‌های تحصیلات تکمیلی مربوط و شناسایی قضات متقاضی و همکاری با آنان برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر یا تصویب دوره‌های آموزشی یا مأموریت‌های آموزشی داخلی و فراملی که با هدف تربیت قضات متخصص در امر مبارزه با فساد و ارتقاء سلامت اداری رانندازی می‌شود، تمهیدات لازم را تدارک می‌نماید.

ماده ۱۵- دادستانی کل کشور با همکاری معاونت و مراجع ذی‌صلاح مرتبط با ضابطان قضایی تدابیر لازم را جهت آموزش تخصصی آنان در کشف جرایم موضوع این قانون و تعقیب مجرمان اتخاذ می‌کند.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۱۶- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه زمینه ثبت و ارجاع پرونده‌های موضوع آیین‌نامه را برای هر یک از شعب تخصصی و نیز سایر امکانات سخت‌افزار و نرم‌افزاری متناسب با شعب و مجتمع تخصصی با توجه به عناوین اتهامی موضوع آیین‌نامه را فراهم می‌آورد.

ماده ۱۷- قضات موضوع این آیین‌نامه از تعداد لازم کارمند دفتری، دسترسی به تجهیزات الکترونیکی، اطلاعات و الزامات مکفی جهت رسیدگی سریع و موثر به پرونده‌های مربوط برخوردار می‌باشند.

ماده ۱۸- معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی قوه قضاییه نسبت به تأمین اعتبارات مورد نیاز اجرای آیین‌نامه اقدام لازم به عمل می‌آورد.

ماده ۱۹- دستورالعمل نحوه جبران خدمات قضات موضوع این آیین‌نامه ظرف سه ماه پس از ابلاغ آیین‌نامه توسط معاونت با همکاری معاونت‌های مالی، پشتیبانی و امور عمرانی و راهبردی قوه قضاییه تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

این آیین‌نامه در ۱۹ ماده و ۳ تبصره توسط وزیر دادگستری تهیه و در تاریخ ۱۴۰۳/۴/۶ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

رئیس قوه قضاییه - غلامحسین محسنی اژه‌ای

شماره ۹۰۰۰/۱۷۱۷۰/۱۰۰

۱۴۰۳/۴/۶

جناب آقای دکتر اکبرپور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

روگرفت ابلاغیه شماره ۹۰۰۰/۱۷۰۹۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۴/۶ ریاست محترم قوه قضاییه در خصوص «اصلاح دستورالعمل حفظ شأن و منزلت کارکنان قوه قضاییه» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضاییه - مسعود ستایشی

شماره ۹۰۰۰/۱۷۰۹۰/۱۰۰

۱۴۰۳/۴/۶

اصلاح دستورالعمل حفظ شأن و منزلت کارکنان قوه قضاییه

در اجرای بند هفتم حکم ابلاغی مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۶ مقام معظم رهبری، سیاست‌های کلی نظام برای حفظ شأن و استقلال قضات مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۲۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام و بند ۱ مبحث دوم از فصل سوم سند تحول و تعالی قوه قضاییه، دستورالعمل حفظ شأن و منزلت کارکنان قوه قضاییه مصوب ۱۴۰۰/۱/۲۳، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۲) دستورالعمل الحاق می‌شود:

«تبصره - حمایت قضایی از قضات و کارکنان قوه قضاییه در دعاوی مطرح شده علیه آنان در نزد مراجع قضایی مشمول قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۶ است. نحوه اجرای این حکم برای کارکنان قضایی به موجب شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.»

محترم دادستان کل کشور که به ترتیب ذیل منعکس می‌گردد، به صدور رأی وحدت رویه قضایی شماره ۸۴۸ - ۱۴۰۳/۰۳/۲۲ منتهی گردید.

الف) گزارش پرونده

به استحضار می‌رساند، حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای محمد موحیدی دادستان محترم کل کشور، با اعلام اینکه از سوی شعب دوم و ششم دیوان عالی کشور در خصوص تعیین مرجع صالح برای رسیدگی به بزه انتسابی به مأمورین انتظامی فاقد کارت ویژه ضابطان دادگستری با استنباط متفاوت از مواد ۳۰ و ۵۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، آراء مختلف صادر شده، درخواست طرح موضوع را در هیأت عمومی دیوان عالی کشور نموده است که گزارش امر به شرح آتی تقدیم می‌شود:

الف) به حکایت قرار شماره ۸۴۲ - ۹۷۰۹۹۷۹۰۶۲۲۰۰۸۴۲ - ۱۳۹۷/۱۰/۶ شعبه دوم دادرسی دادسرای نظامی استان کرمانشاه، در خصوص اتهام یکم محسن... دایر بر ایراد ضرب و جرح و توهین، چنین رأی داده است:

«... متعاقب شکایت مشارالیه و طی تحقیقات معموله و با توجه به اوراق شماره... که خود شاکی به ارتکاب جرم سرقت قرار نموده است و با توجه به اظهارات شاکیه و شهود وی... اعمال ارتكابی توسط مشتکی‌عنه در مواجهه با جرم مشهود و در مقام ضابط دادگستری بوده است، فلذا صرف نظر از صحت و سقم ادعاهای شاکی و اینکه مشتکی‌عنه به واقع اعمال مجرمانه را مرتکب شده است یا خیر، با استناد به بند ب و پ ماده ۴۵ [قانون] آیین دادرسی کیفری در خصوص جرم مشهود و مستنداً به ماده ۵۹۷ و تبصره ۴ آن از قانون مذکور این مرجع صالح به رسیدگی نبوده و به شایستگی دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان کرمانشاه قرار عدم صلاحیت صادر و اعلام می‌شود که قرار صادره پس از موافقت دادستان محترم قطعی است...»

با ارسال پرونده به شعبه دادستانی دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان کرمانشاه، این شعبه به موجب قرار شماره ۱۳۸۳ - ۹۷۰۹۹۷۸۳۱۷۹۰ - ۱۳۹۷/۱۱/۲۱، چنین رأی داده است:

«... لذا قانونگذار اصل را بر صلاحیت دادسرای نظامی مطابق با اصل ۱۷۲ قانون اساسی با توجه به فلسفه ایجاد آن و اهمیت نیروهای نظامی و انتظامی در حفظ تمامیت ارضی و دفاع از میهن که به تبع آن تحقیقات قضایی با مسائل امنیتی و حفظ اسرار نظامی تداخل نداشته باشد مرجع خاصی را با توجه به صلاحیت شخصی اخصاء نموده است و رسیدگی دادسرای عمومی و انقلاب با شرایط اخصاء شده اعلامی به صورت استثنایی پذیرفته شده است و کارت ضابطین عام در نظام قضایی توزیع گردیده است، لذا با توجه به استعلام به عمل آمده از بازرسی انتظامی شهرستان کرمانشاه... به صراحت اعلام داشته است که متهم فاقد کارت ضابط دادگستری می‌باشد لذا مجوزی در ورود به ماهیت دعوا از سوی قانونگذار به این مرجع قضایی در پرونده تحت رسیدگی صادر نگردیده است بنا به مراتب معنونه الف) مستند به مواد ۳۰ و تبصره ۲ و ۴ ماده ۵۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ ب) مواد ۲۶ و ۲۷ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ پ) اصل ۱۷۲ قانون اساسی ت) ماده ۱ قانون جرائم و مجازاتهای نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲ این مرجع قضایی خود را صالح به رسیدگی ندانسته و قرار عدم صلاحیت به شایستگی دادسرای نظامی استان کرمانشاه صادر می‌گردد. قرار صادره پس از موافقت دادستان محترم قطعی است.»

پس از ارسال پرونده به دیوان عالی کشور جهت حل اختلاف، شعبه دوم دیوان عالی کشور به موجب دادنامه شماره ۱۸۲ - ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۹۰۰۰ - ۱۳۹۸/۱/۲۴، چنین رأی داده است:

«مطابق تبصره ۴ ماده ۵۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری جرم در مقام ضابط دادگستری، جرمی است که ضابطان در حین انجام وظایف قانونی خود در ارتباط با جرائم مشهود و یا در راستای اجرای دستور مقام قضایی دادگستری مرتکب می‌شوند و از طرفی مقنن در ماده ۲۸ همان قانون ضابط را تعریف کرده است و مقرر داشتن شرایطی در ماده ۳۰ آن قانون در رابطه با میزان اعتبار و ارزش اقدامات آنان است. بدیهی است افراد مشمول ماده ۲۸ حتی در صورتی که فاقد شرطی از شرایط موضوع ماده ۳۰ باشند در مقام مواجهه با جرائم مشهود یا دستور قضایی واجد تکلیف قانونی می‌باشند لذا در خصوص حدوث اختلاف بین دادرهای نظامی و عمومی و انقلاب کرمانشاه با توجه به اینکه متهم آقای محسن... به عنوان ضابط دادگستری عمل می‌کرده، رسیدگی به اتهاماتش موضوع شکایت آقای علیرضا... از صلاحیت دادسرای نظامی خارج است. نتیجتاً با تأیید صلاحیت دادسرای عمومی و انقلاب کرمانشاه حل اختلاف می‌گردد.»

ب) به حکایت قرار شماره ۱۴۰۱۵۰۳۹۰۰۰۴۸۶۱۷۲۱ - ۱۴۰۱/۱۱/۲۵، شعبه اول دادرسی دادسرای نظامی استان کرمانشاه، در خصوص اتهام سروان حمیدرضا... دایر بر ایراد ضرب و جرح عمدی، چنین رأی داده است:

۲- یک ماده به عنوان ماده (۲) مکرر به دستورالعمل الحاق می‌شود:
«ماده ۲ مکرر- مشارکت مقامات قضایی و نمایندگان قوه قضاییه در مراجع مختلف از جمله شوراهای تصمیم‌گیر و کمیسیون‌های شبه قضایی، با رعایت اصل استقلال نظر قضایی و حفظ شأن قوه قضاییه می‌باشد معاونت حقوقی و امور مجلس با همکاری معاونت اول قوه قضاییه، تمهیدات قانونی و زمینه‌ها و لوازم این امر را فراهم می‌آورد.»

۳- یک بند به عنوان بند چ به شرح زیر به ماده (۶) الحاق و بند ج به بند ح اصلاح می‌شود.

چ - معاون حقوقی و امور مجلس:

۱- تهیه «منشور اخلاقی حرفه‌ای قضات» با همکاری دیوان عالی کشور، دادسرا و دادگاه عالی انتظامی قضات، مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضاییه و پیشنهاد آن به رئیس قوه قضاییه جهت تصویب؛

منشور فوقی می‌تواند به عنوان راهنمایی برای کلیه قضات، دادسرا و دادگاه عالی انتظامی قضات باشد.

۲- تهیه «شیونامه جامع تأمین امنیت قضات و کارکنان قوه قضاییه» با همکاری مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضاییه با هدف آموزش و اطلاع‌رسانی و به منظور ارتقاء امنیت قضات و کارکنان، متناسب با جایگاه و شرایط خدمات آن‌ها و پیشنهاد آن به رئیس قوه قضاییه جهت تصویب.

۴- دو جز به عنوان جز (۶) و جز (۷) به بند (ت) ماده (۶) به شرح زیر الحاق می‌شود:

۶- سنجش رضایت کارکنان از عملکرد و رفتار مدیران و ارزیابی مدیران شایسته نسبت به میزان رضایت کارکنان متبوع؛

۷- تدوین شیونامه نحوه اجرا و سنج و شاخص‌های ارزیابی مدیران و کارکنان با همکاری معاونت حقوقی و امور مجلس و آرایه آن به معاون اول قوه قضاییه جهت تصویب.

۵- ماده (۸) دستورالعمل به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق و تبصره آن به تبصره ۱ اصلاح می‌شود:

«ماده ۸ - به منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به مشکلات اداری، استخدامی یا مالی کارکنان و شکایت آنان «کمیسیون رسیدگی به مشکلات و شکایات کارکنان قوه قضاییه» تشکیل می‌شود تا در چارچوب اختیارات رئیس قوه قضاییه به درخواست کارکنان رسیدگی کند اعضای کمیسیون با پیشنهاد معاونت منابع انسانی برای مدت دو سال از سوی رئیس قوه قضاییه منصوب می‌شوند کمیسیون مرکب از ۵ عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل است که به مدت دو سال از سوی رئیس قوه قضاییه منصوب می‌شوند.
تبصره- نحوه رسیدگی در این کمیسیون و اجرای تصمیمات آن، به موجب شیونامه‌ای است که توسط معاونت حقوقی و امور مجلس قوه قضاییه تهیه و به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.»

۶- یک ماده به عنوان ماده (۹) به شرح زیر به دستورالعمل الحاق و ماده ۹ آن به ماده ۱۰ اصلاح می‌شود:

«نظارت بر اجرای این دستورالعمل بر عهده معاونت اول قوه قضاییه می‌باشد و گزارش اجرای آن را هر یک سال یک بار به ریاست قوه قضاییه اعلام می‌کند.»
این اصلاحیه در شش بند در تاریخ ۱۴۰۳/۴/۶ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

رئیس قوه قضاییه - غلامحسین محسنی اژه

شماره ۹۰۰۰/۴۰۵۸/۱۱۰

۱۴۰۳/۴/۹

مدیر عامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

گزارش پرونده وحدت رویه قضایی شماره ۱۴۰۳/۱۴۰۳/هیأت عمومی دیوان عالی کشور با مقدمه و رأی شماره ۸۴۸ - ۱۴۰۳/۰۳/۲۲ به شرح ذیل تنظیم و جهت انتشار ارسال می‌گردد.
غلامرضا نصاری - معاون قضایی دیوان عالی کشور

مقدمه

جلسه هیأت عمومی دیوان عالی کشور در مورد پرونده وحدت رویه ردیف ۳/۱۴۰۳ ساعت ۸ روز سه‌شنبه، مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۲ به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای محمدجعفر منتظری، رئیس محترم دیوان عالی کشور، با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سیدمحسن موسوی، نماینده محترم دادستان کل کشور و با شرکت آقایان رؤسا، مستشاران و اعضای معاون کلیه شعب دیوان عالی کشور، در سالن هیأت عمومی تشکیل شد و پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، قرائت گزارش پرونده و طرح و بررسی نظریات مختلف اعضای شرکت‌کننده در خصوص این پرونده و استماع نظر نماینده